HELSINGIN SANOMAT

25. 2.–1. MAALISKUUTA

TALOUS, PL 75, 00089 SANOMAT
(09) 122 2682,
FAKSI (09) 122 656,
hs.talous@sanoma.fi,
hs.nimitys@sanoma.fi

PÖRSSIT 1. 3.

HEX-yleisindeksi	8175,6	0,0
HEX-portfolioindeksi	3133,6	+0,6
DJ Euro Stoxx 50	3661,0	+1,0
Lontoo, FTSE 100	5169,0	+1,3
New York, DJ IA	10373,6	+2,7
New York, Nasdaq	1802,7	+4,1

PÖRSSI, HEX PORTFOLIO

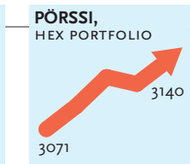

EURO, DOLLARIA

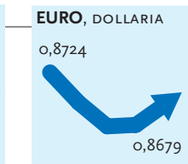

LAUANTAINA 2. MAALISKUUTA 2002

TALOUS

D

▶ RAHA D 4–D 5 ▶ SARJAKUVAT D 9 ▶ NUORTEN POSTI D 10 ▶ RADIO & TELEVISIO D 10–D 12 ▶ LUOKITELLUT ILMOITUKSET, OSA 2, D 6–D 8

Nordea oli lähellä yhdistymistä hollantilaispankin kanssa

▶ Nordean hallitus halusi kuitenkin hoitaa aiemmat fuusiot loppuun

Katarina Baer
Teija Sutinen
HELSINGIN SANOMAT

▶ Pohjoismaiden suurin pankki Nordea ja hollantilainen suurpankki ABN Amro ovat käyneet pitkälle edenneitä neuvotteluja yhdistymisestä.

Keskustelut aloitettiin viime vuoden puolella ja ne päättyivät tuloksettomina helmikuussa. Asia vahvistettiin Helsingin Sanomille perjantaina.

Yhdistymiseen liittyvät selvitykset olivat esillä Nordean hallituksessa asti. Keskustelut eivät kuitenkaan edenneet varsinaisiin fuusioneuvotteluihin, vaan päättyivät jo ennen kuin kauppahinnoista puhuttiin.

Helsingin Sanomien lähteiden mukaan ABN Amro kiinnosti Nordeaa erityisesti siksi, että eurooppalaisista suurpankeista ABN Amrolla on eniten toimintaa pohjoismaissa. ABN Amroon on vuodesta 1995 kuulunut pohjoismaiden johtaviin investointipankkeihin ja omaisuudenhoitajiin kuuluva Alfred Berg.

ABN Amro puolestaan on toistuvasti kertonut olevansa kiinnostunut uusista kumppaneista. Pari viikkoa sitten konsernin talousjohtaja **Tom de Swaan** sanoi Reuters Televisionin haastattelussa, että yhtiö on kiinnostunut rahastoyhtiöstä tai vähittäispankista. Mahdollisina kumppaneina on ennen Nordeaa mainittu muun muassa Fortis ja BNP Paribas.

Toisaalta ABN Amron on pitkään arveltu etsivän ostajaa pohjoismaiselle Alfred Bergille.

Intoa yhdistymiseen laimensi Nordean puolella kuitenkin se, että ABN Amro toimii laajasti myös Euroopan ulkopuolella. Helsingin Sanomien tietojen mukaan tämä oli merkittävä syy neuvottelujen kariutumiseen.

Hallituksessa nähtiin, että Nordealla on tekemistä kotipesässään pohjoismaissakin, jossa neljän pankin fuusiota ei ole kaikilta osin vielä saatettu loppuun. Nordea on muodostunut vasta kuluneiden parin vuoden aikana suomalaisesta Meritasta, ruotsalaisesta Nordbankenista, tanskalaisesta Unidanmarkista ja norjalaisesta Christiania Bankista.

Huhuja yhdistymisneuvotteluista oli liikkeellä jo helmikuussa, kun hollantilainen talouslehti Het Financieele Dagblad kertoi ABN Amron konsernijohtajan **Rijkman Groeninkin** olleen useaan kertaan yhteyksissä Nordeaan.

Tuolloin kumpikaan pankki ei suostunut kommentoimaan asiaa, vaan leimasi sen ”markkinahuhuksi”.

Nordean johdon puolesta asiaa kommentoi perjantaina tiedotusjohtaja **Lauri Peltola**: ”Kuten konsernijohtaja **Thorleif Krarup** jo sanoi (tiedotustilaisuudessa Tukholmassa viime viikon keskiviikkona), ei ole mitään vireillä eikä näköpiirissä seuraavaan kahteen kolmeen vuoteen.”

ABN Amro on kaksi kertaa Nordean kokoinen

▶ **Markkina-arvoltaan Euroopan suurimmat pankit 1. 3. 2002**

pankki	*mrd euroa*
1. HSBC Holdings	118,1
2. BNP Paribas	97,3
3. Royal Bank of Scotland	83,8
4. UBS	68,9
5. Lloyds TSB Group	64,9
6. Barclays	58,3
7. Credit Suisse Group	46,7
8. HBOS	44,0
9. BBV Argentaria	42,7
10. Deutsche Bank	42,7
11. Banco Santander Central Hispano	42,4
12. ABN Amro	**31,3**
17. Nordea	**17,9**

2001	**ABN Amro**	**Nordea**
Tase, mrd euroa	598	242
Työntekijöitä	111 000	34 000
Konttoreita	3 500	1 200
Liikevoitto, mrd euroa	2,4	1,9
Toiminta-alue, maita	75	22
Liiketoiminta-alueet	• suuryritysasiakkaat • vähittäispankki • omaisuudenhoito	• suuret yritys- ja yhteisöasiakkaat • vähittäispankki • varallisuudenhoito • vahinkovakuutus
Kotipaikka	**Amsterdam**	**Tukholma**

ABN Amro sponsoroi Ajax Amsterdamia, jossa Jari Litmanen pelasi aiemmin.

Lähteet: Moneyline Telerate, ABN Amro, Nordea

Kuva: ARI-VEIKKO PELTONEN MV / HS

TAUSTA

Roiskeeksi maailmankartalle

▶ Pankkialan yhdentyminen olisi edennyt aimo harppauksen, jos Nordea ja ABN Amro olisivat yhdistyneet. Iso mannereurooppalainen pankki olisi saanut kertaheitolla jättimäisen markkina-aseman pohjoismaissa.

Nordean osakkeenomistajat, Ruotsin valtio suurimpana, olisivat kenties tehneet kelpo tilin myymällä osakkeensa ABN Amron omistajille.

Fuusiossa olisi ollut jotakin järkeä. Kun Nordea saa tänä keväänä myytyä pois tanskalaisen vahinkovakuutusyhtiönsä suunnitelmiensa mukaisesti, ABN Amrolla ja sillä on samat liiketoiminta-alueet. Kumpikin toimii ennen kaikkea vähittäispankkina.

Suuria strategisia uudelleenjärjestelyjä ei olisi siis tarvittu.

Yhdistymissäästöjä, synergiaetuja, olisi puolestaan tullut, kun investointipankkitoiminnan päällekkäisyyksiä olisi pohjoismaissa karsittu.

Nordean konsernijohtaja **Thorleif Krarup** haluaa Nordean johtavaksi kaikilla liiketoiminta-alueilla pohjoismaissa, mutta juuri investointipankkitoiminnassa Nordean sija on kaukana kärjestä.

ABN Amroon kuuluva Alfred Berg taas lukeutuu ykkösporukkaan, vaikka se onkin viime aikoina menettänyt markkinaosuuksia esimerkiksi osakevälityksessä Helsingin pörssissä.

Krarupin himoitsemia synergiaetuja olisi syntynyt investointipankit liittämällä ihan toisella tavalla kuin yhdistämällä kotimaassaan toimivia vähittäispankkeja, joilla ei päällekkäisyyksiä juuri ole.

Markkinoilla ei ollakaan vakuuttuneita Krarupin hiljan julkistamasta säästöohjelmasta. Investointipankki Fox-Pitt Kelton varoitti pari päivää sitten uskomasta Krarupia tämän tavoittelemista 350 miljoonan euron synergiahyödyistä tämän ja ensi vuoden aikana.

Investointipankkien yhdistäminen ja ostaminen on kuitenkin tulenarkaa puuhaa. Arvokkainta niissä ovat työntekijät, jotka vaihtavat helposti työnantajaa, jos meininki ei miellytä.

Tämän Nordea sai tuta jo pari vuotta sitten, kun tanskalaisen Unidanmarkin myötä konserniin tuli Suomessa pankkiiriliike Aros. Iso osa työntekijöistä jätti pankin.

Euroopassa maan rajat ylittävät fuusiot finanssialalla eivät ole vielä tavanomaisia. Sen näkee myös ABN Amron kasvustrategiasta.

Konserni on hankkinut asemia Yhdysvalloissa, Latinalaisessa Amerikassa ja Kaakkois-Aasiassa. Euroopassa se on hankkinut ruotsalaisen Alfred Bergin lisäksi vain pieniä vähemmistöosuuksia italialaisista pankeista.

Pohjoismaiden mahtipankki Nordea olisi äkisti näyttänyt roiskeelta muiden joukossa ABN:n maailmankartalla.

Katarina Baer

Käkikosken sahapatruuna huolestui kylien puolesta

▶ Etelä-Suomen metsien suojelu veisi tukit pieniltä sahoilta

Jyrki Iivonen
HELSINGIN SANOMAT

PORLAMMI. Ruokatunti on päättynyt ja **Mika Sistola** tarttuu puikkoihin sahan ohjaamossa. Lasiseinän toisella puolella alkaa kova kolina, ja monitoreista näkee, miten tukki toisensa perään halkeaa laudoiksi.

Sistola on Porlammin poikia. ”Mikan faijakin on täällä töissä”, sahan toimitusjohtaja **Kari Perttilä** kertoo.

Perttilä omistaa Käkikosken sahan Porlammin kylässä. 700 asukkaan Porlammi on Itä-Uudellamaalla sijaitsevan Lapinjärven kunnan teollisuustaajama.

Toimitusjohtaja Perttilä on huolissaan, miten Etelä-Suomen metsien suojeluvaatimukset kohtelevat Porlammia ja muita vastaavia pieniä paikkakuntia. Katoaako Perttilän perheyritys ja menettävätkö kyläläiset työpaikkansa?

Sahamiesten edustajana Perttilä istuu valtioneuvoston asettamassa toimikunnassa, joka pohtii Etelä-Suomen metsien suojelua. Toimikunnan on määrä jättää esityksensä kesäkuun loppuun mennessä.

Perttilää kummastuttavat luontoväen ristiriitaiset vaatimukset. Puurakentamista ja puuenergiaa arvostetaan, mutta puuta jalostavan yrittäjän elämä koetetaan tehdä vaikeaksi.

Hänen laskelmiensa mukaan keskikokoinen saha tarvitsee 25 000 metsähehtaarin hankinta-alueen. Suojelemalla metsiä vähennetään tukin muutenkin niukkaa tarjontaa, mikä automaattisesti kohottaa raaka-aineen hintaa. Se heikentää sahauksen kannattavuutta ja johtaa pahimmassa tapauksessa sahakuolemiin.

Lopputuotteiden markkinoille lisäkustannuksia on turha yrittää sysätä, sillä lautojen tarjonta ylittää kysynnän vielä kauan.

Helmikuun alussa luonnonsuojelujärjestöt esittivät, että Etelä-Suomessa suojeltaisiin lailla 400 000 hehtaaria metsää. Sen lisäksi talousmetsien ja suojelualueiden välille luotaisiin niin sanottuja luonnonhoitoalueita, joissa metsiä käsiteltäisiin kevyemmällä kädellä kuin talousmetsissä.

”Luonnonhoitoalueet ovat vaikeimpia tapauksia, koska käytännön toimet metsissä tulevat hirmuisen vaikeiksi. Kun on erilaisia tulkintoja, syntyy riitoja.”

Perttilän laskelmien mukaan toteutuessaan ehdotukset vähentäisivät järeän puun tarjontaa neljä miljoonaa kuutiota vuodessa.

Suojelun lisäksi tarjontaa kaventaa kohdakkoin tapahtuva metsäverotuksen muutos. Sen vaikutukseksi Perttilä laskee toiset neljä miljoonaa kuutiota. Sahateollisuus tarvitsee puuta vuosittain kolmekymmentä miljoonaa kuutiota.

Tukkivajetta sisäsuomalaiset sahat eivät pysty täyttämään tuonnilla, sillä venäläinenkin myyjä osaa hinnoitella puunsa. Sitä paitsi rahti rajalta maksaa paljon.

”Eikä tukkien raahaamisessa ole pitkällä aikavälillä mitään järkeä. Miksi ne roudattaisiin tänne, kun Venäjällä työvoima ja kaikki muukin on halpaa.”

Hän ehdottaa metsien suojeluun vapaaehtoisuuteen perustuvaa järjestelmää, jolla päästäisiin lähelle ympäristöjärjestöjen tavoitteita. Järjestöt haluavat viisi prosenttia etelän metsistä suojelluiksi.

”On paljon sellaisia metsiä, joihin ei ole pitkään aikaan koskettu. Vaikka niistä ei ole rakennettu mitään rekisteriä, kukaan ei käytä niitä.”

”Jos isäntä asuu arvokkaan kallion vieressä, eihän hän sitä laakeaksi hakkauta. Kuka nyt kotikuusensa kaataisi? Hän jättää lähipuut pystyyn jo oman mielenterveytensä takia.”

Perttilän mielestä metsien suojelun paikalliset vaikutukset ovat suuret. ”Jos Käkikosken läheltä museoitaisiin kymmeniä neliökilometrejä metsää, rahan kierto päättyisi. Vähitellen työpaikat häviäisivät, sillä tänne ei korvaavia työpaikkoja löytyisi.”

Hän ihmettelee väitettä, että kasvavan luontomatkailun myötä syntyisi korvaavia töitä.

”On sanottu, että luonnonsuojelualueiden ansiosta ihmiset eivät enää matkustaisi Lappiin hiihtelemään ja samoilemaan. Mutta kuka täällä etelän synkissä kuusimetsissä matkailisi?”

Käkikosken omistaja ei ole oikein oivaltanut, ketä varten metsiä pitäisi suojella.

”Puhutaan koppakuoriaisista ja sitten Helsingissä asuvista ihmisistä, joiden pitäisi päästä luontoon. Eihän suojelluilla alueilla saa käyttää luontoa vapaasti.”

SEPPO SIRKKA

Toimitusjohtaja Kari Perttilä omistaa Käkikosken sahan Porlammin kylässä.

TAUSTA

Huonoin tulos kymmeneen vuoteen

▶ Käkikosken sahan omistaa 36-vuotias diplomi-insinööri **Kari Penttilä**, joka on neljännen polven sahamies.

Liikevaihtoa yhtiö hankki viime vuonna vajaat kymmenen miljoonaa euroa. Kannattavuus oli heikko eikä kuluvastakaan vuodesta tule kaksista. ”Liikevoittoa ei jäänyt ollenkaan. Viime vuosi oli sahaajille huonoin kymmeneen vuoteen. 1991 oli edellisen kerran yhtä huono vuosi, mutta silloin tuli devalvaatio, nyt ei taida tulla”, Perttilä sanoo.

Yhtiö ostaa paikallisilta isänniltä vuosittain 100 000 kuutiota tukkeja, joista syntyy vajaat 50 000 kuutiota lautaa ja lankkua. Pääosa tuotannosta on kuusta.

Käkikosken koneet pystyisivät pienin trimmauksin kaksinkertaiseenkin tuotantoon, mutta silloin sahan pitäisi laajentaa huomattavasti puunhankinta-aluettaan. Nyt keskimääräinen kuljetusmatka on vain 30 kilometriä. Sahan lisäksi Käkikosken reviirillä tukkeja ostavat Stora Enso ja Metsäliitto.

Käkikosken saha tarjoaa työpaikan 38 työntekijälle. Lisäksi saha työllistää pari metsäkoneketjua ja neljä tukkirekkayrittäjää.

Käkikosken tuotannosta yhdeksän kymmenesosaa menee vientiin. **HS**

LYHYESTI

Benefon hakee rahaa suurannilla

▶ Salolainen matkapuhelinyhtiö Benefon aikoo kerätä suunnatulla osakeannilla 10–20 miljoonaa euroa pääomarakenteensa vahvistamiseksi. Yhtiö tarjoaa sadalle kotimaiselle ja ulkomaiselle ammattisijoittajalle enintään kahdeksan miljoonaa uutta osakettaan.

Merkintähinta määräytyy tarjousten perusteella, mutta se on vähintään 2,5 euroa osakkeelta. Perjantaina kurssi pörssissä oli 1,8 euroa.

Annin tavoitteena on vahvistaa yhtiön taloutta niin, että toiminnan jatkuvuus ja liiketavoitteiden saavuttaminen voidaan turvata.

Liikkeelle laskettavien osakkeiden osuus on enintään 59 prosenttia yhtiön annin jälkeisistä osakkeista ja 35 prosenttia äänistä. **Startel–HS**

Aspocomp ja Perlos perustavat tuotekehitysyhtiön

▶ Piirilevyjä valmistava Aspocomp ja lähinnä muovikomponentteja valmistava Perlos perustavat yhteisen tutkimus- ja kehitysyhtiön. Molempien puoliksi omistaman yhtiön nimeksi tulee Asperation. Se keskittyy matkapuhelin- ja elektroniikkateollisuuden komponenttien integrointiin liittyvään tutkimus- ja kehitystoimintaan. **HS**

Metsän hinta laski viime vuonna.

Peltomaan hinta nousi tuntuvasti

▶ Peltomaata ostettiin ja myytiin viime vuonna edelleen vilkkaasti. Maanmittauslaitoksen ennakkotietojen mukaan kauppoja tehtiin viidennes enemmän kuin vuonna 2000. Pellon hinta nousi keskimäärin kahdeksan prosenttia. Edellisinä vuosina nousu on ollut vielä reippaampaa.

Koko maassa peltohehtaarin keskihinta oli noin 4 000 euroa. Kalleinta pelto oli Varsinais-Suomessa, jossa se maksoi keskimäärin lähes 6 000 euroa, ja halvinta Kainuussa.

Metsäkauppojen määrässä oli nousua kymmenisen prosenttia vuodesta 2000. Metsän keskihinta painui kolmisen prosenttia alaspäin. Keskimäärin hehtaarista maksettiin koko maassa 1 400 euroa. Kalleinta metsä oli Varsinais-Suomessa. **HS**

Kolmiosainen Nokian historian ilmestyi suomeksi viime syksynä.

Nokian historiaa käännetään myös kiinan kielelle

▶ **Martti Häikiön** kirjoittamasta kolmiosaisesta Nokia Oy:n historiasta julkaistaan toukokuussa yksiosainen englanninkielinen versio, joka keskittyy yhtiön viime vuosikymmenien nopeaan kasvuun. Kustantaja on Pearson Educationiin kuuluva Financial Times/Prentice Hall.

Nokian historiaa käännetään parhaillaan myös kiinaksi. Julkaiseminen on suunnitteilla myös Ruotsissa, Norjassa, Saksassa, Espanjassa, Hollannissa, Japanissa ja Etelä-Koreassa.

Historian Ystävien liitto palkitsi tällä viikolla Häikiön kirjan ”vuoden 2001 historiateoksena”. **HS**

Gatesin omaisuus suli miljardeja dollareita

NEW YORK. Talouslehti Forbesin selvityksen mukaan maailman miljardöörien määrä vähentyi viime vuonna 83:lla 497:ään. Myös maailman rikkaimman miehen **Bill Gatesin** omaisuudesta hupeni kuusi miljardia dollaria.

Euroopasta lehti löysi 121 upporikasta. Kärjessä olivat saksalaisen Aldi-kauppaketjun omistajat **Karl** ja **Theo Albrect.** **STT–DPA**

Rakennusluvat vähenivät 2001 selvästi

▶ Rakennuslupia myönnettiin viime vuonna 42 miljoonalle kuutiometrille eli kahdeksan prosenttia vähemmän kuin toissa vuonna. Eniten vähenivät liike- ja toimistorakennusten luvat. Asuntojen luvat kappaleina mitaten alenivat 19 prosenttia.

Joulukuussa lupakuutioiden kokonaismäärässä tapahtui 13 prosentin pudotus vuodentakaisesta. **HS**

Matti Packalén John Nurmisen hallitukseen

▶ Viestintäkonserni Alma Median toimitusjohtajan paikan jättänyt **Matti Packalén** on valittu kuljetusalan konsernin John Nurmisen hallituksen jäseneksi maaliskuun alusta lukien. Entuudestaan Packalén on Novo Groupin hallituksessa. **HS**

MIKSI?

Suositteliko MTK puun myynnin rajoituksia?

▶ Metsäyhtiö UPM-Kymmenen metsäpäällikkö **Hannu Vainio** valittaa yhtiönsä Metsä-lehden pääkirjoituksessa, että yksityiset metsänomistajat myivät viime vuonna puuta vain 37 miljoonaa kuutiota. Teollisuus olisi ostanut paljon enemmän.

”Pääsyynä alhaiseen myyntimäärään oli MTK:n suositus puuntarjonnan rajoittamisesta”, Vainio kirjoittaa.

MTK:n puheenjohtaja Esa Härmälä, onko totta, että MTK suositteli viime vuonna puun tarjonnan rajoittamista?

”MTK ei ole suositellut tarjonnan rajoittamista. MTK antaa jäsenilleen markkinainformaatiota ja taustatietoa jäsentensä päätöksenteon pohjaksi. Me emme voi antaa myy tai älä myy -suosituksia.”

Vainio on siis väärässä.

”Kyllä.”

Voiko nykyisen kilpailulainsäädännön mukaan MTK antaa tuollaisia suosituksia?

”Ei voi. Mutta me annamme faktoja siitä, miten markkinat kehittyvät, ja miten meidän käsityksemme mukaan metsäomistaja voisi päästä suosiolliseen lopputulokseen.”

Voiko MTK lain mukaan sitten suositella kaupankäyntiä?

”Sitä minä en tiedä.”

Jyrki Iivonen